

ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับระดับความวิตกกังวลของมารดาที่มีบุตรคลอด
ก่อนกำหนด ในกรุงเทพมหานคร

นางนันทา เลี้ยววิริยะกิจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-477-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016453

I10304354

RELATIONSHIPS AMONG SOCIAL SUPPORTS AND ANXIETY LEVEL OF
PREMATURE INFANTS' MOTHERS IN BANGKOK METROPOLIS

MRS. NUNTA LEOVIRIYAKIT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education
Graduate school

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-477-4

เนื้อหา เดียววิริยะกิจ : ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับระดับความวิตกกังวล
ของมารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนดในกรุงเทพมหานคร (RELATIONSHIPS AMONG SOCIAL
SUPPORTS AND ANXIETY LEVEL OF PREMATURE INFANTS' MOTHERS IN BANGKOK
METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. พวงรัตน์ บุญญาวิรักษ์, ผศ.ประนอม รอดคำดี,
153 หน้า ISBN 974-577-477-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับความวิตก
กังวลของมารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนด และศึกษาการทำนายของโครงสร้าง เครือข่ายทางสังคมและ
สนับสนุนทางสังคมในแต่ละด้านกับความวิตกกังวลของมารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนด

ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะโครงสร้าง เครือข่ายทางสังคมของมารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนด มี 5 ประการคือ
(1) สมาชิกของกลุ่มมีขนาดประมาณ 5 คน (2) สมาชิกส่วนใหญ่คือกลุ่มญาติ (3) วิธีการที่ใช้ในการ
ติดต่อกันมากที่สุดคือการพบปะพูดคุย (4) ระยะเวลาที่ใช้ในการติดต่อกันโดยเฉลี่ย 13 ปี (5) ความถี่
ในการติดต่อกันโดยเฉลี่ย 96 ครั้งต่อเดือน
2. การสนับสนุนทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับสูงและความวิตกกังวลโดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง
3. ความวิตกกังวลของมารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนดมีความสัมพันธ์ในเชิงมีเสถียรกับขนาด
ของกลุ่มสังคม วิธีการติดต่อกันโดยการพบปะพูดคุย ความสัมพันธ์ในกลุ่มญาติ ความถี่ในการติดต่อกัน การคอบ
สนองความต้องการด้านอารมณ์ การได้รับการยอมรับยกย่องและมีผู้เห็นคุณค่า การได้รับการคอบสนองใน
ฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การได้รับโอกาสในการดูแลรับผิดชอบ การได้รับการช่วยเหลือด้านข้อมูล
ข่าวสาร และการได้รับการช่วยเหลือด้านการเงิน สิ่งของ แรงงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ความวิตกกังวลของมารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนดมีความสัมพันธ์ในเชิงมีเสถียรอยู่ในระดับ
สูงกับขนาดของกลุ่มสังคม วิธีการติดต่อกันโดยการพบปะพูดคุย การได้รับการคอบสนองความต้องการด้าน
อารมณ์ การได้รับการยอมรับยกย่องและมีผู้เห็นคุณค่า การได้รับการช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสาร และการ
ได้รับการช่วยเหลือด้านการเงิน สิ่งของ แรงงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. การคอบสนองด้านการได้รับความช่วยเหลือด้านการเงิน สิ่งของ แรงงาน การได้รับการ
คอบสนองความต้องการด้านอารมณ์ ขนาดของกลุ่มสังคม และการได้รับโอกาสในการดูแลรับผิดชอบมีความ
สัมพันธ์ในเชิงมีเสถียรกับความวิตกกังวลของมารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนดอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับร้อยละ 91
6. การได้รับการยอมรับยกย่องและมีผู้เห็นคุณค่า ขนาดของกลุ่มสังคม และการได้รับการ
ช่วยเหลือด้านการเงิน สิ่งของ แรงงาน สามารถร่วมกันทำนายความวิตกกังวลของมารดาที่มีบุตรคลอด
ก่อนกำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ร้อยละ 88

ภาควิชา พยาบาลศึกษา
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ 1๕๐๖๖๖๐:๖๖.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ๒๕.๖๐๖ ๖๐๐๖๖๖๖

NUNTA LEOVIRIYAKIT : RELATIONSHIPS AMONG SOCIAL SUPPORTS AND ANXIETY LEVEL OF PREMATURE INFANTS' MOTHERS IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. PUANGRAT BOONYANURAK, Ed.D., ASST.PROF. BRANOM RODKUMDEE, 153 pp. ISBN 974-577-477

The main purposes of this research were to study social support and anxiety level of premature infants' mothers and to search for the variables that would be able to predict the anxiety of premature infants' mothers, the selected predetermined predictors were social network and social support.

The major findings were:

1. Social network structure of premature infants' mothers shows 5 characteristics; (1) size of social group was 5 persons, (2) group members were mostly cousins, (3) way of contacting was mostly face to face interaction, (4) duration of contacting was 13 years and, (5) frequency of contacting was 96 times per month.
2. Social support of premature infants' mothers was at the high level and anxiety was at moderate level.
3. Anxiety level of premature infants' mothers showed negative significant correlated at the significant level .01 with social support and their components which were emotional support, esteem support, socially support, nurturance, informational support and instrumental support.
4. Anxiety level of premature infants' mothers showed negative significant correlated at the significant level .01 with size of social network, channel of communication, emotional support, esteem support, informational, and instrumental support.
5. Informational support, emotional support, size of social network, and chance of work responsibility showed negative significant correlated at the significant level .05 with anxiety level of premature infants' mothers and the multiple correlation coefficient was 91 percent.
6. Esteem support, size of social group and instrumental support were able to predict level of premature infants' mothers at the significant level .05 with 88 percents.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาพยาบาลศึกษา
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อผู้พิมพ์ ด.ญ. นันทา เลอวิริยะ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อ.พร. นอน งามจิตต์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตากรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญาบุรุษ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้การสนับสนุนทางสังคมในทุก ๆ ด้านแก่ผู้วิจัยตลอดจนให้ความรู้ ข้อคิดเห็น คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจอย่างดีตลอดมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประนอม รอดคำดี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดิเรก ศรีสุโข อาจารย์ที่ให้คำปรึกษาทางสถิติที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทั้ง 3 ท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงสุดไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือตลอดจนให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบพระคุณพยาบาลวิชาชีพและเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่อำนวยความสะดวก ขอขอบพระคุณมารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนดทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสัมภาษณ์ ขอขอบพระคุณพี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ และให้การช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณ น.พ.สุทธิพงษ์ เลี้ยววิริยะกิจ ที่เป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน ตลอดจนลูก ๆ และทุกคนในครอบครัวที่คอยห่วงใย ให้การดูแลและช่วยเหลือจนกระทั่งการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ สำเร็จลุล่วง

ความสำเร็จทั้งมวลของผู้วิจัยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เนื่องมาจากพระคุณของแม่และพี่ ๆ ทั้ง 4 คน ที่เป็นผู้ให้การอบรมเลี้ยงดูและเป็นกำลังใจให้ตลอดเวลาตั้งแต่เริ่มการศึกษาจนกระทั่งปัจจุบัน พระคุณนี้จะอยู่ในความสำนึกตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
แนวเหตุผลและสมมุติฐานของการวิจัย.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	13
ข้อดกลางเบื้องต้น.....	14
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
การสนับสนุนทางสังคม.....	16
โครงสร้างเครือข่ายทางสังคม.....	27
มโนทัศน์ของความวิตกกังวล.....	31
ความวิตกกังวลของมารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนด..	41
การรบกวนเกิดคลอดก่อนกำหนด.....	45
ความสัมพันธ์ของการสนับสนุนทางสังคมกับความวิตกกังวล	49

3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
	ประชากร.....	51
	ตัวอย่างประชากร.....	51
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
	การหาความตรงตามเนื้อหา.....	57
	การหาความเที่ยง.....	58
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	65
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	92
	สรุปผลการวิจัย.....	94
	อภิปรายผลการวิจัย.....	97
	ข้อเสนอแนะ.....	113
	บรรณานุกรม.....	116
	ภาคผนวก	131
	ภาคผนวก ก. ราชนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	134
	ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	135
	ประวัติผู้เขียน.....	153

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล	73-75
2. จำนวน ร้อยละ นิสัย ค่าเฉลี่ย ของโครงสร้างเครือข่ายทางสังคม ของตัวอย่างประชากร.....	76
3. คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการสนับสนุนทาง สังคมที่มารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนด ได้รับจากกลุ่มสังคม.....	77
4. จำนวนและร้อยละของมารดาจำแนกตามระดับคะแนนความวิตกกังวล..	78
5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนน โครงสร้างเครือข่ายทาง สังคมของมารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนดกับความวิตกกังวล.....	79
6. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการสนับสนุนทางสังคมของ มารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนดกับความวิตกกังวล.....	80
7. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง โครงสร้างเครือข่ายทางสังคม การสนับสนุนทางสังคมกับ โครงสร้างเครือข่ายทางสังคม การสนับสนุนทางสังคมและความวิตกกังวล.....	82
8. ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ระหว่างความ วิตกกังวลของมารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนดกับกลุ่มตัวพยากรณ์ โครงสร้างเครือข่ายทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคม.....	84
9. ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ระหว่างความ วิตกกังวลของมารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนดกับกลุ่มตัวพยากรณ์ โครงสร้างเครือข่ายทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคม ในกรณี จำแนกขนาดของกลุ่มสังคมออกเป็น 2 ประเภท.....	86
10. การหากลุ่มตัวพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญ ในกรณีพยากรณ์ความวิตก กังวลของมารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนด.....	88

11. คำสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ ค่าความคลาดเคลื่อน
มาตรฐานของสัมประสิทธิ์ถดถอย คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
พหุคูณ คำสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ ค่าทดสอบสัมประสิทธิ์
ถดถอยของตัวพยากรณ์ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ
การพยากรณ์และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย